KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA

DAUGIABUČIŲ NAMŲ KIEMŲ BŪKLĖS GERINIMO ORGANIZAVIMAS KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOJE

2022 m. gruodžio 5 d.
Klaipėda

Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Klaipėdos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Auditą atliko: Indrė Genienė (grupės vadovė), Daiva Gedgaudienė.

Audito ataskaita pateikta: Klaipėdos miesto savivaldybės merui, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, Kontrolės komitetui.

TURINYS

TURINYS 2
IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI 3
1. INFORMACIJA APIE AUDITUOTĄ VEIKLOS SRITĮ 3
2. TYRIMO METU NUSTATYTOS PROBLEMOS 6
2.1. Daugiabučių namų kiemų remonto bei apšvietimo įrengimo planavimas 6
2.2. Daugiabučių namų kiemų remonto darbų bei apšvietimo įrengimo darbų vykdymas 8
2.3. Veiklos rodikliai 9
2.4. Priežastys, dėl kurių siūloma neatlikti pagrindinio tyrimo 10
PRIEDAS. TAIKYTI DUOMENŲ RINKIMO IR VERTINIMO METODAI 11

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

1. INFORMACIJA APIE AUDITUOTĄ VEIKLOS SRITĮ

Audito objekto svarba

Klaipėdos miesto savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2015 m. daugiabučių namų gyventojams perdavė pareigą rūpintis savo kiemų tvarkymu ir valymu[1], o lėšas skiriamas kiemų teritorijų sanitariniam valymui nutarta skirti daugiabučių namų kiemų būklės gerinimui. Nuo šio sprendimo priėmimo iki 2021 m. pabaigos įrengtas apšvietimas 153 kiemuose (prie 377 namų) bei sutvarkyta 17 kiemų[2], kuriuose įrengtos 1262 automobilių stovėjimo vietos, 2022 m. apšvietimas įrenginėjamas 15 kiemų bei tvarkomos 3 kiemų teritorijos. Taip pat 2022 m. baigiamas kompleksinis tikslinės teritorijos daugiabučių namų kiemų tvarkymas, kuriuo metu atnaujinti Klaipėdos miesto Rumpiškės gyvenamųjų namų kvartalo kiemai.

Daugiabučių namų kiemų būklės gerinimas itin aktualus Klaipėdos miesto gyventojams, kadangi šiais darbais gerinama miestiečiams jų artimosios gyvenamosios aplinkos infrastruktūra, didinamas kiemų saugumas, sprendžiamos automobilių statymo kiemuose problemos. Atsižvelgdami į šios srities svarbą, nuspręsta įvertinti daugiabučių namų kiemų būklės gerinimo organizavimą Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje (toliau – KMSA).

Išankstinio tyrimo tikslas ir apimtis

Išankstinio tyrimo[3] tikslas – išanalizuoti daugiabučių namų kiemų būklės gerinimo sistemą, vykstančius ar planuojamus pokyčius ir nustatyti su tuo susijusias problemas.

Išankstinio tyrimo metu analizavome ir vertinome:

- srities teisinį reglamentavimą ir įvykusius pokyčius;
- strateginius ir metinius veiklos planus bei jų ataskaitas;
- srities finansavimą;
- darbų organizavimo sistemą ir atsakingus subjektus;
- sudarytų sutarčių vykdymo kontrolę.

Audito subjektas – Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Vertintas laikotarpis – 2019 m. – 2022 m. I pusmetis. Palyginimui kai kuriais atvejais naudojome ankstesnių metų bei 2022 m. II pusmečio iki 2022-10-31 duomenis.

Audito apribojimai – audito metu neįmanoma faktiškai įvertinti visų atliktų darbų kokybės dėl jų specifiškumo, esant paslėptiems darbams, todėl tai vertinta tik pagal pateiktus dokumentus arba

[1] Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2015-07-30 sprendimas Nr. T2-180 „Dėl Klaipėdos miesto tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo".
[2] Kiemo teritorija, pagal skirtingus projektus, apima nuo 1 iki 9 daugiabučių namų.
[3] Išankstinis tyrimas yra veiklos audito proceso etapas, kurio metu renkama ir vertinama informacija apie nagrinėjamą veiklos sritį, siekiant nustatyti joje esančias problemas. Remiantis išankstinio tyrimo rezultatais atliekamas pagrindinis tyrimas. Tačiau, esant tam tikroms aplinkybėms, siekiant racionaliai naudoti audito išteklius, pagrindinis tyrimas gali būti neatliekamas ir auditas baigiamas išankstiniu tyrimu: pavyzdžiui, audituojamas subjektas ėmėsi veiksmų problemoms spręsti, audituojamoje srityje įvyko pokyčių, dėl kurių tolesnis audito atlikimas gali nesukurti reikiamo poveikio ir kt. Išankstinio tyrimo ataskaitoje nurodomos nustatytos problemos neteikiant audituojamam subjektui rekomendacijų.

vykdant apžiūras.

Išankstinis tyrimas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Išankstinio tyrimo apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai“ (11 psl.).

Nagrinėta veiklos sritis

Pagrindiniai Klaipėdos miesto daugiabučių kiemų tvarkymo[4] darbai atliekami vykdant Klaipėdos miesto savivaldybės strateginiuose veiklos planuose[5] numatytas papriemones „Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių plano įgyvendinimas“ (įgyvendina KMSA Miesto tvarkymo skyrius) bei „Kompleksinis tikslinės teritorijos daugiabučių namų kiemų tvarkymas“ (įgyvendina KMSA Projektų skyrius). Taip pat kiemų būklė gerinama – tvarkomos asfaltbetonio dangos, duobės, šaligatviai – įgyvendinant ir kitas papriemones[6], tačiau tai daroma vykdant sudarytas ilgalaikes sutartis dėl miesto gatvių, šaligatvių remonto darbų (buvo vertintos anksčiau Tarnybos atlikto audito[7] metu).

Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planai pradėti rengti po 2015-07-30 Tarybos sprendimo, kuriuo daugiabučių namų gyventojams perduota pareiga rūpintis savo kiemų tvarkymu ir valymu, o lėšas skiriamas kiemų teritorijų sanitariniam valymui nutarta skirti daugiabučių namų kiemų būklės gerinimui. Nuo priimto sprendimo iš viso sutvarkytos (tvarkoma) 20 kiemų teritorijos bei įrengtas (įrenginėjamas) apšvietimas 168 kiemuose (detaliau žr. 1 lentelę). Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių plano įgyvendinimui 2019 – 2022 I pusm. panaudota 4 256,8 tūkst. Eur. Šiam tikslui 2016 – 2022 m. kasmet skiriamos lėšos sudarė 0,53 – 1,05 proc. savivaldybės metinio biudžeto lėšų asignavimų.

1 Lentelė. Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo rodikliai

Metai	Įrengtas apšvietimas			Sutvarkyti kiemai		Lėšų panaudojimas, tūkst. Eur*
	Namų skč.	Kiemų skč.	Šviestuvų skč.	Kiemų (teritorijų) skč.	Stovėjimo vietų skč.	
2017	88	36	365	-	-	439,4
2018	146	59	833	5	82	1 101,1
2019	72	30	302	6	726	1 859,3
2020	61	22	261	4	329	1 226,1
2021	10	6	38	2	125	791,1
2022**	41	15	265	3	**	947,9
Viso	418	168	2064	20	1262	6 364,9

* įskaičiuotas lėšų panaudojimas ir želdinių tvarkymui 10-yje daugiabučių namų valdų
** 2022 m. dalis darbų dar vykdoma, automobilių stovėjimo vietos bus suskaičiuotos po įrengimo darbų, panaudotos lėšos žiūrėtos 2022-10-31 dienai.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal SVP, KMSA Miesto tvarkymo skyriaus metines ataskaitas ir apskaitos duomenis

[4] Tvarkymas šiame audite reiškia remonto ar kitus pagerinimo darbus, o ne sanitarinį tvarkymą.
[5] 7 programos „Miesto infrastruktūros objektų priežiūra ir modernizavimas“ priemonė „Daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų priežiūros vykdymas“.
[6] 6 programos „Susisiekimo sistemos priežiūra ir plėtra“ priemonės „Lštisinio asfaltbetonio dangos įrengimas miesto gatvėse ir kiemuose“ papriemonės „Pėsčiųjų ir dviračių takų, šaligatvių (su dviračių takais) bei privažiuojamųjų kelių remonto bei įrengimo darbai“, „Asfaltuotų daugiabučių kiemų dangų remontas“.
[7] 2022-09-23 veiklos audito ataskaita „Gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų remonto organizavimas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje“ Nr. KAT16-4.

KMSA Miesto tvarkymo skyriaus darbuotojų teigimu, kiemai tvarkyti atsižvelgiant į parengtą Klaipėdos miesto daugiabučių namų kiemų tvarkymo programą 2015 – 2025 metų laikotarpiui[8], įvertinus iki 2015 m. pabaigos gautus prašymus dėl kiemų būklės gerinimo – Klaipėdos miestą suskirsčius į 10 teritorijų sudaryti planuojamų tvarkyti vietų adresų sąrašai (ne eiliškumo) – virš 1200 adresų planuota atlikti automobilių aikštelių įrengimo/praplėtimo, šaligatvių sutvarkymo ir kt. darbus (sąraše nurodyti adresai nesuskirstyti kiemais), apie 200 – apšvietimo įrengimo darbus. Po šio pirminio adresų sąrašo sudarymo ir toliau teikiami prašymai – gauta dar apie 350 prašymų dėl kiemų remonto bei apie 60 prašymų dėl kiemų apšvietimo[9]. Nuo 2016 m. KMSA direktoriaus įsakymu tvirtinami ir viešinami trimečiai Klaipėdos miesto daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planai, kuriuose buvo nurodomi planuojami tvarkyti kiemai, darbų pobūdis, lėšų poreikis. 2021 m. pabaigoje tokių planų rengimo nutarta atsisakyti, o vietoj jo rengti prioritetinį sąrašą ir sąrašo viršuje išreitinguotus objektus įtraukti į Strateginio veiklos plano (toliau – SVP) programos priemonę.

Rengiantis vykdyti daugiabučių namų kiemų tvarkymą buvo planuota kiemuose atlikti atskirus darbus pagal poreikį: apšvietimo įrengimas; automobilių stovėjimo aikštelių praplėtimas/įrengimas; kiemo asfalto dangos sutvarkymas; kiemo šaligatvių ir pėsčiųjų takų sutvarkymas; lietaus nuotekų sistemų tvarkymas; vaikų žaidimo aikštelių atnaujinimas/įregimas; sporto aikštelių atnaujinimas/įrengimas; medžių ir krūmų genėjimas ir šalinimas. Tačiau vėliau nuspręsta kiemų tvarkymą vykdyti kompleksiškai – įrengiant automobilių vietas tvarkyti ir lietaus nuotekų sistemas (jei reikia), šaligatvius, kiemo asfalto dangas bei atlikti visus kitus reikiamus kiemo sutvarkymo darbus. Dėl tokio kompleksinio tvarkymo gerokai padidėjo sutvarkytų kiemų gerbūvis, tačiau sumažėjo tvarkymo apimtys, nes skiriamų lėšų kasmet užtenka tik keliems kiemams.

Kompleksinis tikslinės teritorijos daugiabučių namų kiemų tvarkymas vykdomas iš dalies finansuojant ES lėšomis. Pirmuoju tokiu įgyvendinamu projektu tvarkomas Rumpiškės kvartalas. Šio projekto vykdymą kontroliuoja Centrinė projektų valdymo agentūra, kuri atlikusi tiek pirkimo paskesnę patikrą, tiek dalinę (tarpinę) patikrą vietoje pažeidimų nenustatė (pabaigus projektą bus atliekama dar viena galutinė patikra). Atsižvelgiant į tai, kad šio projekto vykdymą prižiūri kita institucija (lėšų panaudojimą, darbų vykdymo terminus, pasirašomus papildomus susitarimus, atliktus darbus ir kt. aspektus), šio projekto netinkamo lėšų panaudojimo ar sutarties sąlygų vykdymo rizika išankstinio tyrimo metu vertinta kaip minimali.

Siekiant paspartinti daugiabučių namų kiemų infrastruktūros atnaujinimą Taryba 2021-04-29 sprendimu[10] patvirtino Fizinių ar juridinių asmenų, pageidaujančių prisidėti savo lėšomis prie Klaipėdos miesto savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų infrastruktūros gerinimo, pasiūlymų teikimo, vertinimo, pripažinimo tinkamais įgyvendinti ir finansavimo tvarkos aprašą. Nuo šio aprašo patvirtinimo buvo gautas 1 gyvenamojo namo gyventojų prašymas, kurį įvertinus priimtas sprendimas[11] įtraukti šio kiemo tvarkymą su 10 proc. gyventojų prisidėjimu į 2023 – 2025 m. SVP.

[8] 2015-10-27 Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos kolegijoje buvo pritarta dešimtmetei daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo programai (2015-11-05 protokolas Nr. TAK-9), tačiau vėliau ši programa nebuvo patvirtinta nei Tarybos sprendimu, nei KMSA direktoriaus įsakymu.

[9] Pagal KMSA Miesto tvarkymo skyriaus atsakingų darbuotojų pateiktą informaciją.

[10] Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2021-04-29 sprendimas Nr. T2-107 „Dėl fizinių ar juridinių asmenų, pageidaujančių prisidėti savo lėšomis prie Klaipėdos miesto savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų infrastruktūros gerinimo, pasiūlymų teikimo, vertinimo, pripažinimo tinkamais įgyvendinti ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

[11] KMSA Miesto tvarkymo skyriaus 2022-08-31 posėdis (2022-09-09 protokolas Nr. SKP-76).

2. TYRIMO METU NUSTATYTOS PROBLEMOS

2.1. Daugiabučių namų kiemų remonto bei apšvietimo įrengimo planavimas

Atlikus 2019, 2020, 2021 metų strateginių ir metinių veiklos planų bei jų metinių ataskaitų[12] analizę nustatyta, kad ne visais metais buvo efektyviai panaudotos daugiabučių namų kiemų būklės gerinimui skirtos lėšos, taip neišnaudojant visų galimybių gerinti gyvenamąją aplinką miesto gyventojams: 2019 m. panaudota 96 proc. papriemonei „Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių plano įgyvendinimas“ skirtų asignavimų, 2020 m. – 95 proc., o 2021 m. – tik 54 proc. (žiūrėti 1 paveikslą). 2022 m. šiai papriemonei skirta 1798,6 tūkst. Eur[13], 2022-10-31 dienai panaudota 947,9 tūkst. Eur, t.y. 56 proc. skirtų metinių asignavimų[14].

1 paveikslas. Daugiabučių namų kiemų būklės gerinimui skirtų lėšų planavimas ir panaudojimas

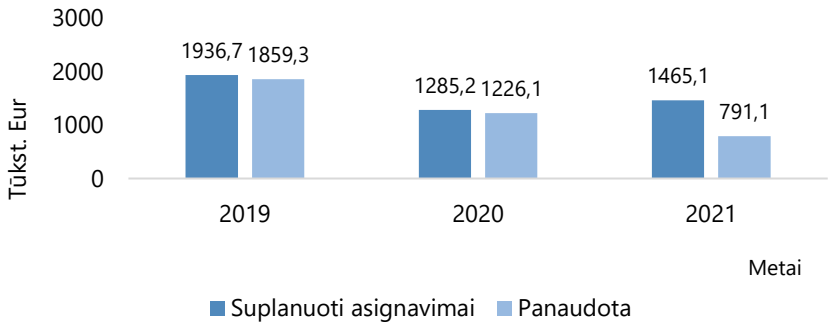

Šaltinis – kontrolės ir audito tarnyba pagal strateginius ir metinius veiklos planus bei metines ataskaitas

Išsiaiškinta, kad 2021 m. dalis lėšų – 114,8 tūkst. Eur – buvo sutaupyta dėl pigiau nupirktų darbų, kiti 583,6 tūkst. Eur nepanaudoti ir perkelti į 2022 metus dėl įvairių priežasčių: apšvietimui papildomos lėšos (201,6 tūkst. Eur) gautos paskutinį metų ketvirtį ir nespėta visų panaudoti; kiemų tvarkymo rangos darbai persikėlė į 2022 m., todėl lėšos taip pat persikėlė (343,8 tūkst. Eur); lėšos nepanaudotos dėl rangovo kaltės jam vėluojant parengti projektus (67,9 tūkst. Eur); apmokėjimai padaryti 2022 m. sausio mėn. (7,8 tūkst. Eur). Nors priežastys ir išsiaiškintos, tačiau tokia didelė lėšų nepanaudojimo dalis rodo trūkumus KMSA darbų ir lėšų planavimo procesuose.

Papriemonei „Kompleksinis tikslinės teritorijos daugiabučių namų kiemų tvarkymas“ skirtos lėšos panaudotos efektyviai: 2020 m. – 90,1 proc., 2021 m. – 97,7 proc., 2022 m. skirta 2148,3 tūkst. Eur, 2022-10-31 dienai panaudota 1432,4 tūkst. Eur, t. y. 78 proc. skirtų asignavimų, iki metų galo planuojama panaudoti visas lėšas.

Atliekant daugiabučių namų kiemų būklės gerinimo darbus itin aktualūs klausimai dėl objektų pasirinkimo. Nustatyta, kad tiriamu laikotarpiu daugiabučių namų kiemų remonto ar apšvietimo

[12] Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimai dėl strateginių veiklos planų patvirtinimo ir pritarimo Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus ir Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos veiklos bei Klaipėdos miesto savivaldybės strateginio veiklos planų įgyvendinimo ataskaitoms: 2019-01-31 Nr. T2-19, 2020-02-27 Nr. T2-33, 2020-04-29 Nr. T2-66, 2021-02-25 Nr. T2-24, 2021-03-25 Nr. T2-63, 2022-03-24 Nr. T2-46, KMSA direktoriaus įsakymai dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos metinio veiklos plano programų patvirtinimo: 2019-03-04 Nr. AD1-399, 2020-03-09 Nr. AD1-328, 2021-03-10 Nr. AD1-293.

[13] Savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-10-26 įsakymas Nr. AD1-1320 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. kovo 2 d. įsakymo Nr. AD1-254 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2022 metų veiklos plano programų patvirtinimo“ pakeitimo“.

[14] KMSA atsakingų darbuotojų teigimu, likusių asignavimų panaudojimas priklausys nuo oro sąlygų.

įrengimo darbų eiliškumo nustatymas nebuvo aiškus ir nuoseklus, kadangi jokiais teisės aktais nebuvo reglamentuotas prioritetinių eilių sudarymas, jų kriterijai. Taip pat išanalizavus KMSA direktoriaus įsakymais tvirtintų trimečių daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planus, kuriuos vykdant buvo atliekami darbai, nustatyta, kad nebuvo laikomasi nuoseklumo.

Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planų sudarymo ir vykdymo nenuoseklumo ir neaiškumo atvejai

Iš 2019-2021 m. priemonių plano 5 objektai[15], kuriuose buvo numatyta per 2019, 2020 ar 2021 metus įrengti ar atnaujinti automobilių stovėjimo aikšteles, nebuvo perkelti į sekantį 2020-2022 metų priemonių planą įgyvendinimui (į pagal naują tvarką sudarytus sąrašus šie kiemai yra įtraukti).

Nupirkus apšvietimo projektavimo paslaugas ar įrengimo darbus, tačiau jų nespėjus atlikti tais metais, šie objektai 9 atvejais nebuvo perkelti į sekančių metų planus, todėl susidarė situacijos, kad einamaisiais metais darbai vykdomi ir apmokama už tuos darbus, kurie tų metų priemonių plane net nenurodyti.

Viešinamuose trimečiuose priemonių planuose keičiant įgyvendinimo terminus (vėlinant ar paankstinant prieš kitus) nebūdavo trumpai nurodomos to priežastys, kas sąlygodavo neaiškumus, pvz.: 2021 m. įrengtas apšvietimas 3 kiemuose[16], nors šiuos darbus 2021-2023 m. priemonių plane buvo numatyta vykdyti tik 2023 m., t. y. buvo praleistas 2022 m. numatytas apšvietimo įrengimas Tiltų g. 21–29, Kulių vartų g. 3–5 kiemams. Išsiaiškinta priežastis – aukščiau buvusių objektų apšvietimo projektų ekspertizė baigta tik 2021-08-24, todėl nebuvo galima pradėti vykdyti pirkimų 2021 m. pradžioje; 2021-2023 m. plane atsirado Danės g. 9 kiemas, kuriame numatyta atnaujinti automobilio stovėjimo aikštelę 2022 m., nors jo nebuvo 2020-2022 m. plane, tačiau išsiaiškinta, kad gyventojai savo lėšomis parengė projektą, be to namas renovuotas, todėl jis ir buvo įtrauktas į 2021-2023 m. planą.

Subjekto paaiškinimas: KMSA Miesto tvarkymo skyriaus darbuotojai paaiškino, kad pirmieji objektai buvo atsirenkami pagal prašymų pateikimo datą, tačiau tiksliai negali pasakyti, nes visi tuomet su šia priemone KMSA Miesto tvarkymo skyriuje dirbę darbuotojai skyriuje šiuo metu nebedirba. Perėmus priemonės įgyvendinimą buvo tęsiamas jau parengtų projektų įgyvendinimas, o šiuo metu jau yra patvirtintas aiškus eiliškumo sąrašas pagal kurį ir dirbs.

Įvykę ir vykstantys pokyčiai

Pasikeitus teisiniam reglamentavimui nuo 2022 m. kovo 1 d. atsirado galimybė savivaldybėms Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuoti ir daugiabučių namų kiemų vidaus gatvių ir daugiabučių namų gyventojų automobilių stovėjimo aikštelių įrengimą, rekonstravimą, taisymą (remontą) ir priežiūrą[17]. Tuo pačiu savivaldybės įpareigotos savivaldybių tarybų nustatyta tvarka sudaryti remontuotinų objektų prioritetines eiles, ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui, ir jas skelbti savivaldybės interneto svetainėje[18].

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. T2-33 patvirtintas Finansavimo lėšų, skirtų Klaipėdos miesto savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms, dviračių ir pėsčiųjų takams, daugiabučių namų kiemų vidaus keliams (gatvėms) ir jų automobilių stovėjimo aikštelėms įrengti, tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), naudojimo ir skirstymo, objektų eiliškumo nustatymo tvarkos aprašas, kuriame nustatytos prioritetinių sąrašų sudarymo procedūros bei objektų vertinimo kriterijai. Pagal šį aprašą sudaryti 2022 – 2024 m. ir 2023 – 2025 m. daugiabučių namų kiemų vidaus kelių (gatvių) ir jų automobilių stovėjimo aikštelių įrengimo, tiesimo, rekonstravimo eiliškumo sąrašai[19] (atitinkamai 28 ir

[15] Debreceno g.70, 72, 74, 76, 78, Baltijos pr. 59-69, Vyturio g. 19-25, Varpų g. 17-27, Kretingos g. 27 - Liepojos g. 2.
[16] Danės g. 33, 35, 37, 39,H. Manto g. 4, Vytauto 16–22, Šaulių g. 8.
[17] Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 9 str. 2 d. 16 p.
[18] Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 9 str. 8 d.
[19] KMSA direktoriaus 2022-06-30 įsakymas Nr. AD1-891 „Dėl 2022–2024 m. daugiabučių kiemų vidaus kelių (gatvių) ir jų automobilių aikštelių įrengimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) prioritetinių darbų eiliškumo sąrašo patvirtinimo", KMSA direktoriaus 2022-10-03 įsakymas Nr. AD1-1218 „Dėl 2023–2025 m. daugiabučių kiemų vidaus kelių (gatvių) ir jų automobilių aikštelių įrengimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) prioritetinių darbų eiliškumo sąrašo patvirtinimo".

27 kiemai), į kuriuos įtraukti visi kiemai, kuriems yra parengti (baigiami rengti) techniniai projektai. Bendra 2023 - 2025 m. remonto darbų laukiančių kiemų projektinė vertė 11,85 mln. Eur[20]. Šie sąrašai paviešinti savivaldybės internetinėje svetainėje[21]. Kasmet šie sąrašai turės būti peržiūrimi ir tikslinami, atliekant esamų ir naujų objektų vertinimą remiantis Tarybos nustatytais kriterijais. Iki 2021 m. KMSA direktoriaus įsakymu tvirtinti trimečiai daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planai nuo 2022 m. neberengiami.

Taip pat pagal KSMA Miesto tvarkymo skyriaus pateiktą informaciją, siekiant skaidrumo, iki 2023 m. balandžio mėn. planuojama parengti Kiemų apšvietimo projektavimo ir įrengimo eiliškumo sąrašų sudarymo aprašą bei 2023 m. rudenį juo remiantis sudaryti eiliškumo sąrašą ir jį paskelbti.

Pasikeitus Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų skyrimo principams (vietoj 1 metų lėšų naudojimo sąmatos kasmet bus tvirtinamos 3 metų laikotarpiui) bei turint sudarytus aiškius eiliškumo sąrašus tikėtinas geresnis planavimas ir efektyvesnis lėšų panaudojimas daugiabučių namų kiemų vidaus gatvių ir automobilių stovėjimo aikštelių bei apšvietimo įrengimo srityse.

2.2. Daugiabučių namų kiemų remonto darbų bei apšvietimo įrengimo darbų vykdymas

2019-2022 m. I pusmetį iš viso buvo vykdytos 78 sutartys (sudarytos 2017 – 2022 m.), susijusios su daugiabučių namų kiemų tvarkymo sritimi, ir patirta 4 256,8 tūkst. Eur išlaidų (žr. 2 paveikslą).

2 paveikslas. Kiemų įrengimui skirtų lėšų panaudojimas pagal darbų/paslaugų rūšis

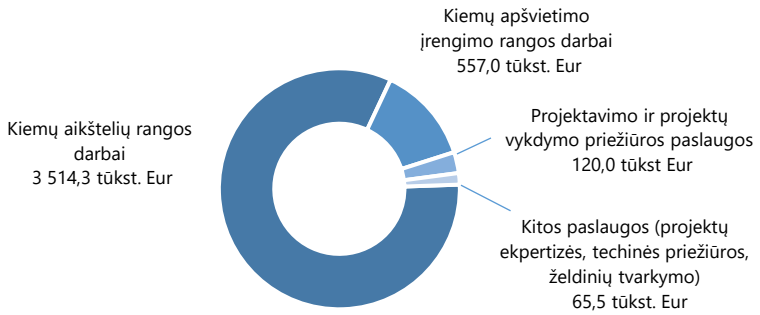

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal KMSA apskaitos duomenis

Atlikus atsirinktų 38 projektavimo, kiemų automobilių aikštelių bei apšvietimo įrengimo rangos sutarčių analizę (98 proc. sutarčių vertės) nustatyta, kad sutarčių vykdymo kontrolė nepakankama, kadangi 15 atvejų buvo nesilaikyta terminų, iš kurių 7 atvejais buvo skaičiuojami delspinigiai ar skiriamos baudos, tačiau 8 atvejais[22] sutartyse numatytos sankcijos nebuvo taikomos. Dažniausiai vėluota atliekant projektavimo darbus – 8 atvejai iš 12 nagrinėtų projektavimo sutarčių.

Atsakingi darbuotojai kaip priežastį įvardijo 2018-2019 metais patirties trūkumą vykdant tokius darbus ir nustatant jiems terminus, bei nurodė, kad klausimai buvo sprendžiami kuo operatyviau, susirinkus

[20] Iš patvirtinto 27 kiemų sąrašo 3 kiemų darbų projektinės vertės neįskaičiuotos: 2 kiemai šiuo metu jau remontuojami, 1 projektinė vertė dar nežinoma (vėluoja techninio projekto rengimas).

[21] https://www.klaipeda.lt/lt/gatviu-keliu-pesciuju-taku-dviraciu-taku-ir-daugiabuciu-namu-kiemu-tiesimo-rekonstravimo-taisymo-remonto-prioritetiniu-darbu-eiliskumo-sarasai/10104/

[22] 2018-07-05 rangos sutartis Nr. J9-1550, 2018-09-20 rangos sutartis Nr. J9-1981, 2019-04-10 rangos sutartis Nr. J9-1339, 2018-09-14 rangos sutartis Nr. J9-1926, 2021-04-20 rangos sutartis Nr. J9-1097, 2018-10-24 paslaugų sutartis Nr. J9-2400, 2018-07-10 paslaugų sutartis Nr. J9-1566, 2018-07-20 paslaugų sutartis Nr. J9-1637.

savivaldybės atstovams ir rangovams, nekeliant klausimo apie sankcijas, o siekiant kuo greičiau rasti bendrą sprendimą. Kita priežastis – vienam rangovui laimėjus viešųjų pirkimų konkursus keliose pirkimo dalyse (kai skelbiamas pirkimas skaidomas į dalis[23]), rangovas galimai neįvertina savo galimybių ir nespėja darbų/paslaugų atlikti laiku. Išsiaiškinta, kad po konsultacijų su KMSA Viešųjų pirkimų skyriumi tiekėjų pasiūlymų pateikimas atskiroms pirkimų dalims neribojamas, nes taip gaunami pasiūlymai su mažesne kaina. Tarnybos vertinimu, tikslinga dar kartą apsvarstyti tokių pirkimų sąlygas, kadangi vėluojant parengti projektus ar atlikti ekspertizes vėlinami rangos darbai, kurių kainos kyla ženkliai sparčiau.

Atlikus 22 daugiabučių namų kiemų (44 adresų) apžiūras nustatyta, kad visuose objektuose įrengtų šviestuvų bei automobilių stovėjimo vietų skaičius atitiko nurodytus SVP ir KMSA Miesto tvarkymo skyriaus metinėse ataskaitose. Suremontuotų kiemų būklė gera, jokių vizualiai matomų defektų (duobių, nelygumų, įtrūkimų ar kt.) nepastebėta.

Vertintu laikotarpiu daugiabučių namų kiemų remonto darbų garantinė kontrolė nebuvo vykdoma – nebuvo atliekamos garantinės objektų apžiūros, kurios turi būti atliekamos periodiškai, siekiant užtikrinti rangovo garantinio laikotarpio įsipareigojimų vykdymą bei išvengti išlaidų dėl atsiradusių defektų.

Išanalizavus apskaitos duomenis sutarties kainos viršijimo atvejų nenustatyta, vykdomoms SVP papriemonėms skirtos lėšos naudotos pagal paskirtį.

Vykstantys pokyčiai

Tarnybai atlikus veiklos auditą „Klaipėdos miesto viešųjų teritorijų tvarkymo ir priežiūros organizavimas“[24] buvo pateikta rekomendacija patvirtinti KMSA Miesto tvarkymo skyriaus koordinuojamų sutarčių vykdymo kontrolės tvarką, o po audito „Gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų remonto organizavimas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje“[25] – patvirtinti KMSA Miesto tvarkymo skyriaus prižiūrimų/tvarkomų objektų garantinio laikotarpio kontrolės procedūras. Abi šias rekomendacijas KMSA įsipareigojo įvykdyti iki 2022-12-31. Vykusių susitikimų metu KMSA Miesto tvarkymo skyriaus vedėjas nurodė, kad į rengiamą naująją sutarčių vykdymo kontrolės tvarką bus įtraukta ir objektų garantinio laikotarpio kokybės priežiūra, tarp objektų nurodant ir suremontuotus daugiabučių namų kiemus.

2.3. Veiklos rodiklių skaičiavimas

SVP metinėse ataskaitose pateikiamos faktinės rodiklių vertinimo reikšmės ne tik parodo iškeltų uždavinių įgyvendinimą, bet ir turi įtakos kitų metų numatytiems uždaviniams įgyvendinti planuojamų priemonių rodiklių reikšmių bei jiems pasiekti planuojamų lėšų tikslumą, todėl svarbu, kad pasiekti rezultatai (produkto vertinimo kriterijų reikšmės) metinės ataskaitose būtų teisingi. Tarnybos anksčiau atlikto audito metu[26] buvo nustatyta, kad metinėse SVP ataskaitose nurodomi neteisingi KMSA Miesto tvarkymo skyriaus priemonių įgyvendinimo rodikliai, todėl papriemonės „Daugiabučių namų kiemų

[23] Viešųjų pirkimų įstatymo 28 straipsnis.
[24] 2022-03-28 veiklos audito ataskaita „Klaipėdos miesto viešųjų teritorijų tvarkymo ir priežiūros organizavimas“ Nr. KAT16-3.
[25] 2022-09-23 veiklos audito ataskaita „Gatvių, pėsčiųjų ir dviračių takų remonto organizavimas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje“ Nr. KAT16-4.
[26] 2022-03-28 veiklos audito ataskaita „Klaipėdos miesto viešųjų teritorijų tvarkymo ir priežiūros organizavimas“ Nr. KAT16-3.

infrastruktūros gerinimo priemonių plano įgyvendinimas“ rodikliai taip pat gali būti pateikiami neteisingi.

Įvykę pokyčiai

Po atlikto aukščiau minėto audito buvo teikta rekomendacija paskirti KMSA Miesto tvarkymo skyriuje asmenį (–is), atsakingą (–us) už teisingų įgyvendintų metinių rodiklių reikšmių pateikimą KMSA Strateginio planavimo skyriui. Rekomendacija įgyvendinta 2022-04-15 pavedus šia užduotį Miesto tvarkymo skyriaus vyr. specialistui.

2.4. Priežastys, dėl kurių siūloma neatlikti pagrindinio tyrimo

Įvertinus išankstinio tyrimo metu nustatytas galimas problemas bei rizikas, kurios kartojasi ir atitinka ankstesnių Tarnybos auditų metu nagrinėtus klausimus (objektų eiliškumo nustatymas, sutarčių vykdymo kontrolė, garantinio laikotarpio kontrolė, metinių veiklos planų vykdymas ir rodiklių skaičiavimas) bei tai, kad šiuo metu situacija dėl jų yra pasikeitusi ar keičiasi (priimti nauji nacionaliniai ir vietiniai teisės aktai, įgyvendintos rekomendacijos ar rengiamasi jų įgyvendinimui) vertiname, kad tęsti auditą netikslinga, kadangi tolesnis pagrindinis tyrimas neduos pridėtinės vertės ir laukiamo audito poveikio.

Nustatytas problemas tikslinga vertinti praėjus keleriems metams po naujų tvarkų įsigaliojimo bei anksčiau pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo.

Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Išankstinis tyrimas atliktas pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus[27].

Dokumentų peržiūra

Nagrinėjome:

- Kelių įstatymą; Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą; Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir jos reguliavimo srities įstaigų patvirtintus teisės aktus: Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą; Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų savivaldybių institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams paskirstymą 2022 metais; Darbų kokybės kontrolinių patikrinimų vietinės reikšmės kelių objektuose tvarkos aprašą.
- Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintus tvarkos aprašus: Finansavimo lėšų, skirtų Klaipėdos miesto savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms, dviračių ir pėsčiųjų takams, daugiabučių namų kiemų vidaus keliams (gatvėms) ir jų automobilių stovėjimo aikštelėms įrengti, tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), naudojimo ir skirstymo, objektų eiliškumo nustatymo tvarkos aprašą bei Fizinių ar juridinių asmenų, pageidaujančių prisidėti savo lėšomis prie Klaipėdos miesto savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemų infrastruktūros gerinimo, pasiūlymų teikimo, vertinimo, pripažinimo tinkamais įgyvendinti ir finansavimo tvarkos aprašą.
- Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo bei Projektų skyrių nuostatus, skyrių uždavinius bei funkcijas, jų metines veiklos ataskaitas.
- Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais patvirtintus: Klaipėdos miesto daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių planus (2016-2018 m., 2019-2021 m., 2020-2022 m., 2021-2023 m.); 2022–2024 m. bei 2023-2025 m. daugiabučių kiemų vidaus kelių (gatvių) ir jų automobilių aikštelių įrengimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) prioritetinių darbų eiliškumo sąrašus; kitus su šių sąrašų sudarymu susijusius įsakymus.
- Klaipėdos miesto savivaldybės Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2017-2022 m. atliktų vidaus auditų ataskaitas, kitų institucijų (Valstybės kontrolės, Viešųjų pirkimų tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos) 2019-2022 m. viešai skelbiamą informaciją apie atliktus patikrinimus, tyrimus, jų ataskaitas ir vertinimo išvadas.

[27] 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: https://www.valstybeskontrole.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/3000-asis_TAAIS.pdf

- Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos Miesto plėtros ir strateginio planavimo komiteto ir Miesto ūkio ir aplinkosaugos komiteto 2019-2022 m. posėdžių protokolus, informaciją žiniasklaidoje, susijusią su daugiabučių namų kiemų būklės gerinimu.

Duomenų analizė

Analizavome:

- Duomenis apie Klaipėdos miesto savivaldybės 2019-2021 m., 2020-2022 m., 2021-2023 m. 2022–2024 m. strateginiuose veiklos planuose, 2019 m., 2020 m., 2021 m., 2022 m. metiniuose veiklos planuose bei jų ataskaitose patvirtintas priemones/papriemones, susijusias su daugiabučių namų kiemų tvarkymu, finansavimą bei planuotų rodiklių pasiekimą.
- Rangos ir paslaugų sutarčių, sudarytų įgyvendinant 2019-2022 m. patvirtintų strateginių veiklos planų papriemonę „Daugiabučių namų kiemų infrastruktūros gerinimo priemonių plano įgyvendinimas“, skaičių, jų objektus, kainas. Detaliau analizavome 38 (iš 78) arba 49 proc. 2019 – 2022 m. I pusmetį galiojusių sutarčių vykdymo kontrolę (sutarčių pakeitimus, apmokėjimus, terminus, taikytas sankcijas).

Stebėjimas

Atlikome 22 daugiabučių namų kiemų, kuriuose – atliktas remontas ir/arba įrengtas apšvietimas, apžiūras vietoje.

Pokalbis

Bendravome su Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo bei Projektų skyrių vedėjais, atsakingais darbuotojais.